

σὰ μοναστήρι, σὰν κοιμητήριο. Καὶ τὸ σπίτι, ἀκόμα πιὸ ἄγριο. Τὰ φύλλα τῆς κυδωνίδας σκορπισμένα μὲς τὴν αὐλὴν, οἱ βασιλικοὶ καὶ τὰ λουλούδια ξεσποριασμένα μέσα στὶς γλάστρες, στὰ κεραμίδια νὰ ξεφωνίζουσιν οἱ κάργες, κι ὁ Ἰμάμης νὰ ψάλλῃ «ἄξᾶμ ναμάζι» στὸ μιναρέ!

Σὰν ἀναψαν τὴ φωτιά, κι ἄρχισε νὰ φέγγῃ ἡ γωνιά, σὰν ἄρχισε ἡ Ἀννούλα ν' ἀνεβοκατεβαίνει καὶ ν' ἀνοίγῃ παράθυρα, καὶ νὰ κουβεντιάξῃ μὲ τὶς γειτόνισσες, καὶ νὰ τρέχῃ ἀπὸ δῶ κι ἀπὸ κεῖ καὶ νὰ συγυρίζῃ, ἄρχισε νὰ χάνῃ καὶ τὸ σπίτι τὴν ἀγριάδα του.

Καθίσαμε στὸ δεῖπνο οἱ τρεῖς μας, χωρὶς τὸ γέρο. Ὁ γέρος ἔμεινε πίσω, εἶχε δουλειὲς ἀκόμα νὰ κάμῃ, καλὰ Χριστοῦγεννα γιὰ τὸ γέρο. Φάγαμε ἥσυχα καὶ δίχως πολλὰ λόγια. Σὰ σηκωθήκαμε πῆγα στὸ παράθυρο νὰ κοιτάξω, ν' ἀκούσω τίποτις ποῦ νὰ μὲ χαρύνῃ, νὰ μὲ ζωντανέψῃ. Ἦσυχία καὶ μοναξιά! Μῆτε τροξαλλίδες, μῆτε βρύσες, μῆτε ἀμπελοθάρακα! Δὲν τὸ χωροῦσε ὁ νοῦς μου πῶς στὸν κόσμον δὲν μπορεῖ ἄνθρωπος νὰ τὸ χαίρεται ἀδιάκοπα, πῶς οἱ χαρὲς ἔρχονται κάποτες μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ λαχταροῦμε κατόπι, νὰ θυμούμαστε, νὰ ἐλπίζουμε, νὰ μὴ φοβοῦμε ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν, νὰ μὴν τύχῃ καὶ μᾶς χάσῃ ὁ κόσμος καὶ δὲν ἔχει κανέναν νὰ βασανίζῃ κατόπι.

Καὶ φέτος, ποῦ πατοῦσα τὰ δεκατρία μου, ποῦ ἄρχιζε νὰ χτυπᾷ ἡ καρδιά καὶ νὰ ταξιδεύῃ ὁ νοῦς, ἡ ψυχὴ μου εἶταν ἀκόμα πιὸ ἀγριεμένη, ὁ ἀνεμος βόιζε πιὸ θυμωμένα ἀνάμεσα στὰ μισόγυμνα κλωνιὰ τοῦ περιβολιοῦ, οἱ σκύλοι γαυγίζανε στοὺς δρόμους πιὸ λυσσαγμένα, ὁ Ἰμάμης ἔψαλλε τὸ «γιατσί» του πιὸ θλιβερά, τὸ κὸλι μούγκριζε μὲ πιώτερο πῆσμα, τὰ γουρλωμένα μάτια τοῦ Ταξιάρχῃ μ' ἔβλεπαν πιὸ ἀχόρταγα, ὅταν πλάγιασα στὴ συνειθισμένη γωνιά μου νὰ κοιμηθῶ, κ' ἔβλεπα τὰ κόνισματα ἀντικρύ μου μὲ τὴν μισαναμμένη καντήλα.

Κοιμήσου, ἂν μπορῆς, φίλε μου! Γύρισε ἀπὸ τὸ ἓνα πλευρὸ, ξαναγύρισ' ἀπὸ τ' ἄλλο, καὶ διώξε, ἂν μπορῆς, τὰ χίλια φαντάσματα ποῦ τριγυρίζουν τὸ νοῦ σου, φαντάσματα ὅχι τῆς Ἀγιά Μαρίνας, μὰ ἀληθινὰ φαντάσματα τῆς λύπης, τοῦ πόνου, τῆς ἀπελπισίης! Ἕνα μοναχὸ τέτοιο φάντασμα ἔσωσε νὰ μοῦ κλέψῃ τὸν ὕπνο: ὁ μισέμὸς τῆς Λενιώς μου, τῆς βιολέττας ἐκείνης ποῦ δὲ θὰ τὴ μυρίζῃ πιὰ κανέναν, δὲ θὰ τὴ βλέπῃ κανέναν νὰ λέγῃ πῶς ἔχει καὶ τὰ καλὰ του ὁ κόσμος.

Γύρνα ἀπὸ τὴ μιὰ, ξαναγύρνα ἀπὸ τὴν ἄλλη, καὶ κοιμήσου! Ὡς τὸ πρῶτο λάλημα τὴν πέρασσε ἔτσι. Καὶ σὰν ξύπνησα, στέκουνταν ἡ μακαρίτισσα μπροστὰ μου καὶ μοῦ ἔλεγε πῶς εἶταν ἀργὰ καὶ νὰ κάμω γλίσγωρα, γιατί ἀρχινᾷ τὸ Σκολεϊό.

ΤΑ ΕΝ ΤΩ ΟΙΚΩ ΦΥΤΑ ¹

ΚΑΙ Ο ΚΑΘΑΡΟΣ ΑΝΘΡ

Ἡ ὑψίστη τῶν νόμων τούτων σημασία καταφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι μόνον ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν ἡδυνήθη ν' ἀναπτυχθῇ ἡ συστηματικὴ Γεωπονία καὶ Δασολογία. Τὰ φύλλα τῶν φυτῶν δύνανται μόνον τῇ βοηθείᾳ τοῦ πρασίνου χρώματος (τῶν κόκκων τῆς Χλωροφύλλης) νὰ παραγάγωσιν ἐκ τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέως, τοῦ ὕδατος καὶ τινων ἁλμάτων τῇ ἐπιδράσει τοῦ ἡλίου ἢ τοῦ φωτός τῆς ἡμέρας ὅλας ἐκείνας τὰς ὀργανικὰς οὐσίας, δι' ὧν ἀπαρτίζονται τὰ κύτταρα, φύλλα, ξύλα, ρίζαι, ἄνθη, καρποὶ καὶ σπόροι, δηλαδὴ ὅσαι παρουσιάζονται εἰς τὰς διαφόρους θρεπτικὰς οὐσίας, αἵτινες χρησιμεύουσι πρὸς τροφὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ ζώων. Ἐκαστον πράσινον φύλλον ἀποσυνθέτει εἰς τὸ ἡλιακὸν φῶς καθ' ἑκάστην στιγμὴν τὸ παρὰ τοῦ ἀέρος ἀπορροφώμενον ἀνθρακικὸν ὀξύ, ἐνῶ ἐκπέμπει ὀξυγόνον σχηματίζον διὰ τῆς ἐνώσεως μετὰ τοῦ παρὰ τοῦ ἐδάφους ἀπορροφώμενου ὕδατος πρῶτον ὁρατὸν ὀργανικὸν προϊόν, ἥτοι τὸ ἄμυλον ἀπὸ τοῦ ὁποίου διὰ συνθέσεως (χημικῆς ἀλλοιώσεως) πηγάζουσιν ὅλαι αἱ ἀναρίθμητοι ἄλλαι ὀργανικαὶ ἐνώσεις τὰς ὁποίας ἀπαντῶμεν εἰς τὰ φυτὰ. Συνεπῶς ἡ ἐκπνοὴ ὀξυγόνου τῶν φύλλων κατὰ τὴν ἡμέραν εἶνε συνέπεια τῆς θρέψεως τῶν φυτῶν καὶ βέβαιον σύμπτωμα τῆς ἀφομοιώσεως ἢ τῆς κατασκευῆς ἀμύλου. Ἐὰν τοποθετήσωμεν κάτωθεν ὑαλίνου κώδωνος βυθισμένου ἐντὸς ὑδραργύρου καὶ περιέχοντος ποσὸν τι ἀνθρακικοῦ ὀξέος ἐν οἰονδήποτε φυτὸν, ἐκθέσωμεν δ' αὐτὸν εἰς τὸ ἡλιακὸν φῶς παρατηροῦμεν μετ' ὀλίγον ὅτι ὁ ἀὴρ ἐγένετο πτωχότερος εἰς ἀνθρακικὸν ὀξύ καὶ σχεδὸν κατὰ τὸ αὐτὸ ποσὸν πλουσιώτερος εἰς ὀξυγόνον. Ἄν τὸ πείραμα τοῦτο δοκιμάσῃ τις εἰς βαθύσκιον μέρος, ἐντὸς πυκνοῦ δάσους λ. χ. ἡ κατὰ τὴν νύκτα, παράγεται ὅλως τὸ ἐναντίον φαινόμενον. Ὁ ἀὴρ καθίσταται πτωχότερος εἰς ὀξυγόνον καὶ πλουσιώτερος εἰς ἀνθρακικὸν ὀξύ. Τὸ τελευταῖον τοῦτο φαινόμενον χαρακτηρίζουσιν ὡς ἀναπνοὴν τῶν φυτῶν. Αὕτη δὲν περιορίζεται μόνον κατὰ τὴν νύκτα, ἀλλὰ γίνεται καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν εἶνε ἡ ἀφομοίωσις πολὺ μεγαλητέρα. Ἡ ἀναπνοὴ τῶν φυτῶν ὁμοιάζει καθ' ὅλα πρὸς τὴν τῶν ζώων χημικῶς εἶνε τὸ αὐτὸ φαινόμενον. Ἡ διαφορὰ ἔγκειται μόνον εἰς τὸ ὅτι οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῶα, ἔχουσιν ἰδιαίτερον ὄργανον τοὺς πνεύμονας διὰ τῶν ὁποίων καταρθοῦνται ἡ ἀναπνοή, ἐνῶ εἰς τὰ φυτὰ τοιοῦτον ὄργανον λείπει, ἀντ' αὐτοῦ ὅμως δύνανται ταῦτα ν' ἀναπνέωσι δι' ὅλης τῶν τῆς ἐπιφανείας. Τῇ

βοηθεῖα τοῦ πρωτοπλάσματος τῶν κυττάρων ἀναπνεύουσιν αἱ ρίζαι, τὰ φύλλα, οἱ πράσινοι καυλοί, αἱ κάλυκες, τὰ ἄνθη, οἱ ὠριμάζοντες καρποὶ πράσινοι καὶ μὴ. Ὅλα τὰ μέρη ταῦτα ἀφαιροῦσι διαρκῶς ἀπὸ τοῦ περιβάλλοντος ἀέρος μέρος τοῦ ὀξυγόνου τοῦ ἀποδίδοντα εἰς αὐτὸν ἴσον ποσὸν ἀνθρακικοῦ ὀξέως. Τὰ ἄνθη ἀναπνεύουσιν ἰσχυρότερον τῶν φύλλων, καταναλίσκουσι δ' ὥς ἐκ τούτου περισσότερον ὀξυγόνον καὶ ἐκπέμπουσι περισσότερον ἀνθρακικὸν ὀξύ. Ἐπὶ τοῦ φαινομένου αὐτοῦ στηρίζεται ἡ κοινὴ πρόνοια τοῦ νὰ μὴ θέτωμεν ἀνθοῦντα φυτὰ ἐντὸς τῶν δωματίων τοῦ ὕπνου, διότι κατὰ τὴν νύκτα ἰδίως διὰ τῆς ἐκπνοῆς τῶν αὐξάνουσι τὸ ποσὸν τοῦ ἐν τῷ ἀέρι ἀνθρακικοῦ ὀξέως καὶ συνεπῶς χειροτερεύουσιν αὐτόν.

Διὰ ζυγίσεως ἀπεξηραμένων φύλλων ὁ καθηγητὴς Σάξ ἐν Βυρτσβούργῳ ἀπέδειξεν ὅτι τὰ φύλλα ἐν ὑπαίθρῳ κατὰ τὴν διάρκειαν θερινῆς ἐυηλίου ἡμέρας (15 ὥρας περίπου) παράγουσι κατὰ τετραγωνικὸν μέτρον ἐπιφανείας καὶ κατὰ μέσον ὅρον 25 γραμμάρια ἀμύλου. Ἐξ αὐτῶν ἀποσυντίθεται διὰ τῆς ἀναπνοῆς πάλιν ἐν γραμμάριον, δι' οὗ ἀποδεικνύεται, ὅτι ἡ παραγωγή νέων ὑλῶν δι' ἀφομοιώσεως ὑπερτερεῖ κατὰ πολὺ τὴν διὰ τῆς ἀναπνοῆς προσερχομένην ἀπώλειαν τοιούτων. Συνεπῶς πρὸς τὰ προηγούμενα, ὑπὸ τοὺς συνήθεις ὅρους τὸ ποσὸν τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέως, τὸ ὁποῖον τὰ φυτὰ καταναλίσκουσιν εἶνε πολὺ μεγαλειότερον τοῦ ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸν ἀέρα διὰ τῆς ἀναπνοῆς ἀποδιδόμενου. Εἰς τὰ ἐνοικίδια φυτὰ, τὰ ὁποῖα ὥς ἐκ τοῦ κακοῦ φωτισμοῦ οὐδέποτε δύνανται ν' ἀφομοιώσωσι τόσα ποσά, ὅσα τὰ ἐν ὑπαίθρῳ βιοῦντα, δύνανται νὰ ἰσοφαρίσῃ ἡ διὰ τῆς ἀφομοιώσεως παραγωγή τὴν διὰ τῆς ἀναπνοῆς ἀπώλειαν. Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἐξακολουθοῦσι τὰ φυτὰ βιοῦντα, οὐδεμία ὅμως αὐξήσις αὐτῶν δύνανται νὰ παρατηρηθῇ. Μόνον ὑπὸ πολὺ εὐνοϊκὸν φῶς καὶ ἔδαφος εἶνε ἡ ἡμερησία παραγωγή τῶν φυτῶν κατὰ τὸ θέρος τοιαύτη ὥστε ἐπιφάνεια φύλλων ἐνὸς τετραγωνικοῦ μέτρου δύνανται νὰ παραγάγῃ 25 γραμμάρια ἀμύλου. Πρὸς τοῦτο γράψουσιν εἰκοσιν λίτρων ἀνθρακικοῦ ὀξέως ἀποδίδοντα ἀντ' αὐτῶν εἰς τὸν ἀέρα τὸ αὐτὸ ποσὸν ὀξυγόνου. Ἀνεπτυγμένος ὁμοῦς ἀνθρωπος ἔχει ἀνάγκην κατὰ τὰ εἰρημένα ἐντὸς μιᾶς ὥρας 24 λίτρων ὀξυγόνου παράγων τὸ αὐτὸ ποσὸν ἀνθρακικοῦ ὀξέως, δηλ. ποσὸν ἴσον πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καταναλίσκει πρὸς διατροφὴν τοῦ ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας (15 ὥρων) φυτὸν τοῦ ὁποῖου ἡ ἐπιφάνεια τῶν φύλλων ἐν συνόλῳ εἶνε ἐν τετραγωνικὸν μέτρον. Ἐὰν δέ τις λάβῃ συνάμα ὑπ' ὅψιν ὅτι ἡ διὰ πετρελαίου καιομένη λυχνία ἐντὸς μιᾶς ὥρας παράγει 60 λίτρας καὶ ὅτι μία φλὸξ ἀερίοφωτος παράγει 83 λίτρας ἀνθρακικοῦ ὀξέως, ἔπεται ὅτι εἰς ἀνθρωπος, μία λυχνία πετρελαίου καὶ κανὲν καναρίνιον ἐντὸς ἐνὸς δωματίου κατα-

ναλίσκουσιν ἡμερησίως πολὺ μεγαλειότερον ποσὸν ὀξυγόνου καὶ παράγουσι πολὺ περισσότερον ἀνθρακικὸν ὀξύ ἀπὸ τὸ ὀξυγόνον, τὸ ὁποῖον φυτὰ μὲ ἐπιφάνειαν φύλλων ἐνὸς τετραγωνικοῦ μέτρου παρέχουσιν ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας, καὶ ἀπὸ τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ, τὸ ὁποῖον ἐν τῷ αὐτῷ χρονικῷ διαστήματι καταναλίσκουσι. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἡ αὐξήσις καὶ οὕτως εἰπεῖν ἡ ἐργατικότης τῶν ἐνοικιδίων φυτῶν ὑπὸ τὸ μέτριον φῶς τῶν δωματίων εἶνε μικροτέρα τοῦ ἡμίσεως τῆς τῶν ἐν ὑπαίθρῳ βιοῦντων φυτῶν, συνεπῶς δὲ ἐπειδὴ τὰ ἐνοικίδια φυτὰ καταναλίσκουσι πολὺ ὀλιγώτερον ἀνθρακικὸν ὀξύ παράγοντα καὶ ὀλιγώτερον ὀξυγόνον, καὶ ἐπειδὴ συνάμα διὰ τῆς ἀναπνοῆς τῶν φυτῶν ἀποδίδεται εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν μέρος τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν καταναλωθέντος ἀνθρακικοῦ ὀξέως, ἔπεται ὅτι τὰ ἐνοικίδια φυτὰ κατὰ τοσοῦτον ὀλιγώτερον συντελοῦσιν εἰς τὴν ἐξυγίανσιν καὶ καθαρίσιν τοῦ ἀέρος, καθ' ὅσον μάλιστα ἐκτὸς τῶν προηγούμενων δὲν δύνανται οὔτε τὰς ὁργανικὰς οὐσίας τὰς ἐπιφερούσας τὴν κακοσμίαν τοῦ μολυσμένου ἀέρος, ἀλλ' οὔτε τὰς διαφόρους ἄλλας ἐν τῷ ἀέρι ὑπαρχούσας μiasματικὰς οὐσίας νὰ καταστρέψωσι.

*

Διὰ νὰ σπουδάσῃ τὴν ἐντὸς ἐρμητικῶς κεκλεισμένου χώρου ἐπὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ἀέρος ἐπίδρασιν τῶν φυτῶν, ἔκαμεν ὁ Πέττεν - Κόφερ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν καὶ εἰς διαφόρους ὥρας τοῦ ἡμερονυκτίου ἀναλύσεις τοῦ ἀέρος ἐν τῷ χειμερινῷ κήπῳ τοῦ Μονάχου. Τὸ ἐξαγόμενον αὐτῶν ὑπῆρξεν ὅτι ὁ ἀήρ κατὰ τὴν ἡμέραν ἰδίᾳ περιεῖχε τὸ διπλοῦν ἀνθρακικὸν ὀξύ τοῦ ἐν ὑπαίθρῳ. Τὸ περίεργον αὐτὸ ἀποτελεσμα προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι τὰ ἐν τῷ κήπῳ πτηνὰ καὶ οἱ ἐργάται ἐξέπνεον περισσότερον ἀνθρακικὸν ὀξύ τοῦ ὑπὸ τῶν φυτῶν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ καταναλισκομένου.

Ἐν προγενεστέρῳ μου ἔργῳ ἀπέδειξα ὅτι ἔκτασις δάσους τριακοσίων τετραγων. μέτρων ὑπὸ μετρίους ὅρους παραγωγῆς καταναλίσκει κατὰ τὸν χρόνον τῆς βλαστήσεως τόσον μόνον ἀνθρακικὸν ὀξύ, ὅσον ὀξυγόνον καταναλίσκει καὶ ὅσον ἀνθρακικὸν ὀξύ παράγει ἀνεπτυγμένος ἀνθρωπος ἐτησίως.

Τὰ παραδείγματα ταῦτα ἀποδεικνύουσιν ὅπως μικρὰν ἐπίδρασιν ἔχουσι τὰ ἐνοικίδια φυτὰ ἐπὶ τῆς χημικῆς συνθέσεως τοῦ ἀέρος κεκλεισμένου χώρου ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ζῶα, καὶ ὅτι ἡ μόλυνσις τοῦ ἀέρος διὰ τῆς ἐν αὐτῷ ἀναπνοῆς ἀνθρώπων, πτηνῶν, κυνῶν, διὰ τοῦ τεχνητοῦ φωτισμοῦ, διὰ πετρελαίου ἢ δι' ἀερίοφωτος, διὰ τοῦ καπνίσματος κτλ. εἶνε πολὺ μεγαλύτερα τῆς ὑπὸ τῶν φυτῶν καλλιτερεύσεως. Εἰκοσι γάστραι φυτῶν δὲν ἀρκοῦσι κατὰ τὸν Πέττεν - Κόφερ νὰ ἀποσυνθέσωσι τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ τὸ ὁποῖον ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἐν καὶ μόνον παιδίον ἐκπνέει.

Εἰς τινὰς περιστάσεις δύνανται μάλιστα τὰ ἐνοικίδια φυτὰ νὰ συντείνωσιν εἰς τὴν μόλυνσιν ἢ χειροτέρευσιν τοῦ ἀέρος. Ἐκτὸς τῆς παραγωγῆς ἀνθρακικοῦ ὀξέως διὰ τῆς ἀναπνοῆς, ἰδίως κατὰ τὴν νύκτα καὶ ἐν καιρῷ ἀνθήσεως, εἶνε ἐνοχλητικὴ πολλάκις καὶ ἡ ἀπὸ τῆς γῆς ἐξερχομένη ὁσμὴ εὐρώτος, πολὺ δὲ περισσότερον τὰ δύσοςμα ἀέρια τὰ ἀναπτυσσόμενα ὅταν πρὸς καλλιέργειαν τῶν ἐνοικιδίων φυτῶν γίνεται χρῆσις λιπαμάτων ἰδίᾳ ζωϊκῶν. Ἀκόμη παρουσιάσθη περίπτωσις καθ' ἣν τὸ χῶμα φυτοῦ περιεῖχε τὰ σπέρματα τοῦ παρασίτου τῆς Μαλάριας καὶ ὑπάρχουσι παραδείγματα καθ' ἃ ἄνθρωποι χαίροντες ἄκραν ὑγίαν προσεβλήθησαν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπὸ διαλειπόντων πυρετῶν. Σχετικὸν παράδειγμα ἔστω τὸ ἐξῆς, ὅπερ ἀναφέρει Ῥώσος ἰατρός :

Ῥώσισ κυρία, κατοικοῦσα ἐν ὑγιεινοτάτῃ οἰκίᾳ προσεβλήθη ὑπὸ διαλειπόντων πυρετῶν οἵτινες εἶχον χαρακτῆρα ὅμοιον πρὸς Μαλάριαν. Αἱ μικραὶ αὗται ἀκίνδυνοι προσβολαὶ ἐξέλειπον κατόπιν μετρίων δόσεων θεϊκῆς κινίνης ἐπ' ἀντήρχοντο ὁμῶς εὐθὺς ὡς ἡ ἀσθενὴς ἐπανελάμβανε τὴν συνήθη τῆς ζωῆς. Ἡ ἐναλλαγὴ αὕτη μεταξὺ εὐκόλου θεραπείας καὶ ἐπιμόνου ὑποτροπῆς διήρκεσεν ἀρκετοὺς μῆνας χωρὶς νὰ δυνηθῇ ὁ ἰατρός ν' ἀνακαλύψῃ τὸ αἷτιον τῆς τοιαύτης διαθέσεως. Ἡμέραν τινὰ ὁμῶς εἴλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ ἰατροῦ τὸ γεγονός ὅτι ἡ θεραπεία διήρκεσε ἐπὶ τοσοῦτον ἐφ' ὅσον ἡ ἀσθενὴς διέμενεν ἐντὸς τοῦ κοιτῶνός της, ἐν ᾧ ἡ ἀσθενεὶα ὑπετροπιάζεν εὐθὺς ὡς ἡ ἀσθενὴς ἐξήρχετο τοῦ κοιτῶνος ἀκόμη καὶ χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας της. Ἡ κυρία αὕτη ὁμῶς διήρχετο ὁσάκις δὲν εἶχε πυρετὸν τὸ μέγιστον μέρος τοῦ χρόνου ἐντὸς καλῶς θερμοσμένης αἰθούσης στολισμένης δι' ἱκανοῦ ἀριθμοῦ φυτῶν καὶ ἀνθῶν. Εἰς τὸν ἰατρὸν ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ ἀφαιρήσῃ ἐκείθεν ὅλα ταῦτα τὰ φυτὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐξησφαλίσθῃ ἡ θεραπεία ἄνευ οὐδεμιᾶς νέας ὑποτροπῆς.

Συνεπῶς, μολονότι συνήθως δι' ἐπιμελημένην ἀνθοφόρον τράπεζαν ὑπερφανεύονται διακαίως αἱ πλείσται τῶν οἰκοκυρῶν καὶ μολονότι ἡ ἐντὸς τῶν οἰκιῶν καλλιέργεια φυτῶν ἀνήκει εἰς τὰς ὠραιότερας καὶ διδασκτικωτέρας ἐνασχολήσεως τῶν μελῶν μιᾶς οἰκογενείας, μολαταῦτα ἡ πολυτρόπος ἐπικρατοῦσα ἰδέα, ὅτι τὰ φυτὰ ἐξασκοῦσιν ἐξυγιαντικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἀέρος κατοικημένου χώρου, δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐσφαλμένη. Τὸ μόνον μέσον ὅπως ἀποκτῶμεν ἐν τοῖς δωματίοις μας κατὰ τὸ ἐνὸν καθαρὸν καὶ ἄσμον ἀέρα εἶνε καὶ θὰ μένῃ πάντοτε ὁ ἀερισμὸς ὁ ἐπιτυγχανόμενος διὰ τοῦ ἀνοίγματος τοῦ παραθύρου ἢ ὁ τεχνητὸς τοιοῦτος.

Ἀκόμη ὁμῶς καὶ εἰς τὰς ἀριστα ἀερίζομένας κατοικίας περιέχει πάντοτε ὁ ἀήρ σημαντικῶς

περισσότερον ἀνθρακικόν ὀξὺ καὶ ὀργανικὰς ὕλας ἀπὸ τῶν ἐν ὑπαίθρῳ. Ὅπως ἔχωμεν καὶ κατὰ τὴν νύκτα ὅσον τὸ δυνατόν καθαρώτερον ἀέρα ἤρχισε νὰ εἰσάγεται βαθμηδὸν ἡ συνήθεια τοῦ νὰ κοιμώμεθα μὲ ἀνοικτὰ παράθυρα. Πρὸς ἀποφυγὴν κρυολογήματος πρέπει νὰ τοποθετῇται οὕτως ἡ κλίνη, ὥστε νὰ μὴ εἶνε ἐκτεθειμένη εἰς ρεῦμα. Συμφώνως πρὸς τὴν ἐποχὴν τοῦ ἔτους δύναται τις ν' ἀφίην ἀνοικτὸν τὸ ἐπάνω ἡμισυ τοῦ παραθύρου, ἢ νὰ κλείῃ τὰ ἐξωτερικὰ φύλλα ἢ καὶ νὰ ἡμικλείῃ μόνον τὰ παράθυρα. Ὁ τηρῶν τὸν κανόνα τοῦτον, θὰ παρατηρήσῃ ὅτι οὐδέποτε ἔχει τὸ δωμάτιόν του κατὰ τὴν πρωίαν τὴν χαρκτηριστικὴν ἐκείνην κακοσμίαν τοῦ ἐφθαρμένου τῶν δωματίων ἀέρος.

K. M. ΣΑΜΙΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Ο ΧΡΥΣΟΣ ΕΝ ΝΕΑΙ ΖΗΛΑΝΔΙΑΙ

Εἰς τοὺς ἀντίποδας εὐλόγως φαντάζεται τις ὅτι τὰ πράγματα γίνονται ἀνάποδα καὶ αὐτὸ τοῦτο, ἄνω ποταμῶν, ἂν δὲν ἐπιτρέπεται ἐνταῦθα χάριν τῆς κυριολεξίας νὰ εἰπωμεν κάτω ποταμῶν. Οὐδόλως ἄρα θὰ ἐκπλαγῇ ὁ ἀναγνώστης μαθητὴς ὅτι ἐν τῇ ἀπωτέρᾳ Νέᾳ Ζηλανδίᾳ ὁ μεταλλευτὴς τοῦ χρυσοῦ καταφεύγει εἰς τὴν ἀνασκάλευσιν τῆς βραχυῶδους κοίτης τῶν ποταμῶν ὅπως εὖρῃ τὸ πολυτίμον μέταλλον. Ἡ ζήτησις τοῦ χρυσοῦ ἐπιδιώκεται κατὰ διαφόρους τρόπους ἐν τῇ Βρετανίᾳ τῆς Μεσημβρίας. Τὰ κοιτῶματα τοῦ χρυσοφόρου ἐδάφους, ὅπου ὁ σκαφεὺς τοῦ παλαιοῦ χρόνου μὲ τὴν σκαπάνην του λέγεται ὅτι εὗρισκεν ἀμύθητα πλοῦτη, φαίνεται ὅτι ἐστέρησαν κατὰ μικρὸν. Τὰ βαθύτερα φρέατα κατέστησαν ἐπίσης πρὸ πολλοῦ ἄγονα ὡς ἐκ τῆς μακροχρονίου ἐξερυνήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως. Τὰ ὑδραυλικά καὶ χειροτεχνικά μέσα ἐπλήθυναν καὶ αὐτὰ καὶ πρὸ πολλοῦ ἔπαυσαν νὰ θεραπεύωσι τὴν δίψαν τῶν ἐπιχειρηματιῶν.

Οἱ πανοῦργοι μεταλλευταὶ στρέφουσι νῦν τὴν προσοχὴν των πρὸς τοὺς μεγάλους ποταμούς τῆς Μεσημβρινῆς Νήσου, καὶ ἰδίως τοῦ Ὀτάγου, οἵτινες ἐξ ἀνημμενεύτων χρόνων κατεκύλιον, ὡς λέγεται, τὴν χρυσὴν ἄμμον των εἰς τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανόν. Ὁ μέγας Μολυνὸς (ἡ Κλούθας) μὲ τὰ παραποτάμια αὐτοῦ φαίνονται προωρισμένοι νὰ εἶνε ὁ Πακτωλὸς τῆς ἀπωτάτης Μεσημβρίας. Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἄπληστοι ὀφθαλμοὶ ἐστράφησαν πρὸς τὰ πολυρροισθὰ νερά των, σχέδια δὲ παράβολα καὶ πρωτότυπα ἐμελετήθησαν πρὸς ἐξαγωγὴν τῶν μυθωδῶν ποσοτήτων τοῦ πολυτίμου μετάλλου, ἅτινα ὑποτίθεται ὅτι κρύπτονται ὑπὸ τὴν βραχυῶδη κοίτην τοῦ ποτα-